

ABSTRAKT

Hlavní záměr výzkumné studie je zjištění sociálních dovedností všeobecných sester pracujících na specializovaných odděleních – anesteziologie, resuscitace a na dalších odděleních intenzivní péče.

Teoretická část se zabývá otázkou profesní přípravy a vzdělávání všeobecných sester v České republice. Kdo jsou všeobecné sestry a jak se připravují na svoji profesi? Jaké jsou odlišnosti v sesterské profesi? Dále se zde zaměřujeme na profesní přípravu sester v podmínkách Evropské unie. Nahlížíme na otázku osobnosti sestry, na proces jejího formování a utváření, dále pak na rozdíly u sesterské profese ve vazbě na genderové a rolové charakteristiky. Věnujeme zde pozornost i vlastnostem osobnosti všeobecné sestry a speciálním dovednostem všeobecných sester, zejména pak výše uvedeným sociálním dovednostem, které jsou hlavním tématem naší výzkumné studie. Zabýváme se rozvojem a utvářením sociálních dovedností v procesu života člověka, v našem případě sestry, a faktory, které tyto sociální dovednosti ovlivňují. Též riziky devalvace sociálních dovedností, jako je stres, syndrom burnout či nedostatečná psychohygiena. Důležité místo v oblasti sociálních dovedností mají i jejich limity. Pozornost zde věnujeme také komunikaci jako základnímu nástroji sociálních dovedností. A myslíme i na to, že hlavními představitelkami sesterské profese jsou stále ženy, přestože je v našich podmínkách již asi 5 % sester mužů – všeobecných ošetřovatelů, a proto je nutné myslet nejen na profesní roli sestry, ale i na její životní roli – roli ženy.

Ve výzkumné části práce zjišťujeme sociální dovednosti všeobecných sester (dále jen „sestry“) pracujících na specializovaných odděleních ve srovnání se sestrami pracujícími na standardních odděleních a v ambulancích. Nutné je zde zmínit, že všeobecné sestry pracující na specializovaných odděleních ARO a JIP jsou vlastně sestry, které pokud pracují bez odborného dohledu sestry se specializovanou způsobilostí, mají ještě specializační vzdělání pro intenzivní péči nebo v případě ARO jsou povoláním zdravotničtí záchranáři. Pokud jsou jen všeobecnými sestrami / všeobecnými ošetřovateli, vykonávají tuto profesi pod odborným dohledem sestry se specializovanou způsobilostí. Klademe si zde otázku ohledně odlišnosti sociálních dovedností sestry ve vazbě na délku její praxe v profesi všeobecné sestry. Zjišťujeme, zda existují specifika emoční a sociální kontroly u sester mužů, tedy všeobecných ošetřovatelů, oproti sestrám ženám. Zkoumáme též otázku provázanosti sociálních dovedností se vzděláním a životní i pracovní spokojeností. Ověřujeme teoretická východiska, která byla

stanovena na základě pilotního projektu, studia odborné literatury a konzultací s profesorem Riggem, autorem jednoho z klíčových dotazníků našeho výzkumu. Naším cílem je využití těchto zjištění k vytvoření programu dalšího rozvoje, motivace, podpory a vzdělávání sester.

Klíčová slova: sestra, sociální dovednosti, životní spokojenost, vzdělávání.